

FARMA ZVÍŘAT

- literární druh podle formy
  - próza (souvislý text)
- literární druh podle obsahu
  - epika (má děj)
- literární žánr
  - satirický román či bajka (Orwell označil dílo jako „pohádkový příběh“)
  - klíčový román (na první pohled vypráví fiktivní příběh, ve skutečnosti však obsahuje narážky na skutečné osoby a události)
- téma knihy
  - Přeměna společnosti v totalitní stát.
  - Alegorické zobrazení situace v Sovětském svazu v první polovině 20. století.
- motiv knihy
  - soudruh, farma, jídlo, lidé, nohy, mlýn, hlad, práce
- časoprostor
  - čas: listopad 1943 – únor 1944
  - prostor: Anglie, Pánská farma
- zasazení výňatku do kontextu díla
  1. kapitola
    - Na farmě zvířat, kterou vlastní pan Jones, jsou zvířata špatně ošetřována. Starý prase jménem Major svolá schůzku zvířat, kde jim vypráví o svém snu o revoluci, která by svrhla lidskou nadvládu a zvířata by vládla sama sobě. Major vyzývá zvířata k revoluci, která by ukončila jejich utrpení.
  2. kapitola
    - Major umírá, ale jeho myšlenky inspirují zvířata k revoluci. Prasata Kuliš a Napoleon se stávají hlavními vůdci, kteří organizují plán pro svržení pana Jonese. Zvířata se vzbouří a vyženou pana Jonese z farmy. Farma se přejmenuje na "Farmu zvířat" a zvířata si stanoví sedm základních pravidel, známých jako "Sedm příkazů", podle kterých mají žít.
      1. Každý, kdo chodí po dvou nohách, je nepřítel
      2. Každý, kdo chodí po čtyřech nohách nebo má křídla, je přítel
      3. Žádné zvíře nesmí chodit oblečené
      4. Žádné zvíře nesmí spát v posteli
      5. Žádné zvíře nesmí pít alkohol
      6. Žádné zvíře nesmí zabít jiné zvíře
      7. Všechna zvířata jsou si rovna

3. kapitola

- Zvířata tvrdě pracují, aby zlepšila farmu. Prasata, která jsou nejinteligentnější, vedou farmu, a přestože se všichni podílejí na práci, prasata si začínají užívat výhod moci (více jídla, lepší jídlo, méně fyzické práce).

4. kapitola

- Zvířata brání farmu před pokusem Jonese získat ji zpět. Během bitvy zvířata prokázala svou odvahu a důslednost, jedna ovce je zabita a Kuliš postřelen. Dostanou řady čestných zvířat a tato bitva se bude oslavovat a připomínat.

5. kapitola

- Napoleon a Kuliš se dostávají do konfliktu. Kuliš chce postavit větrný mlýn, který by zlepšil životní podmínky farmy, ale Napoleon se postaví proti němu. Po dramatické události, kdy Napoleon použije psů na vyhnání Kuliše, se Napoleon stává jediným vůdcem farmy.

6. kapitola

- Zvířata se snaží splnit náročný plán výstavby větrného mlýna. Prasata zneužívají svou moc a začínají žít v luxusu, přičemž stále upravují pravidla tak, aby si zajistila privilegium. Zvířata stále těžce pracují, ale výměnou za to se jejich životní podmínky nezlepšují. Větrný mlýn kvůli silnému větru spadne. Napoleon svede vinu na Kuliše.

7. kapitola

- Zvířata se dostávají do těžkostí, hladomor a nedostatek zdrojů je trápí. Napoleon začne používat strach a represivní taktiky k tomu, aby udržel moc, včetně vyhlášení "čistky", kdy jsou popraveny zvířata, která se údajně provinila. Zvířata stále žijí v těžkých podmínkách, ačkoli jim byly slibovány lepší časy.

8. kapitola

- Napoleon prodá suché dříví statkáři z vedlejší farmy. Ten ho ale ošidí a zaplatí falešnými penězi. Poté je na farmu veden další útok při, kterém zahyne spousta zvířat a boxer je zraněn. Lidé odpálí mlýn dynamitem.

9. kapitola

- Boxer, nejpracovitější a nejloajálnější zvíře, se zraní při práci na větrném mlýnu. Je odvezen na jatky, přičemž Napoleon slibuje, že mu zajistí dobré léčení, ale skutečně ho prodá za peníze na nové alkoholové zásoby. Zvířata se stále více odklánějí od původního cíle revoluce, ale i nadále se utěšují snahou o lepší život.

10. kapitola

- Farmu zvířat ovládají prasata, která se chovají stejně jako lidé (chodí po dvou). Zvířata už nemohou rozlišit, zda se jedná o lidi nebo prasata, protože obě skupiny se chovají stejně. Sedm příkazů je zcela opuštěno, a zvířata si uvědomují, že jejich revoluce byla zcela zrazená. V závěru hrají všichni poker a není možné rozeznat, kdo je člověk a kdo prase. Na vratech už visí jen jediné pravidlo: „Všechna zvířata jsou si rovna, ale některá jsou si rovnější.“
- kompoziční/veršová výstavba
  - rozděleno do 10 kapitol
  - děj chronologicky
- vypravěč/ lyrický subjekt
  - er-forma
  - vševědoucí vypravěč
- postavy
  - Major – inteligentní prase, dvanáctiletý (starý) → Lenin
  - psi – plní rozkazy svého velitele Napoleona → tajnou policii
  - koně – Lupina, Boxer → pracující lid, jsou ochotni obětovat život pro blaho všech
  - ovce – představují tupý dav bez názoru, na nic se neptají, hlasitě a sborově opakuji naučené fráze
  - pan Jones – majitel farmy, pije a je krutý ke zvířatům (předcházející režim)
  - Napoleon – rvavé prase toužící po moci, zbaví se Kuliše → Stalina
  - Kuliš – prase vládnoucí nejprve spolu s Napoleonem → Trockého (ten po revoluci soupeřil o moc se Stalinem, nakonec byl vyhnán ze země)
  - Pištík – prase, obstarává propagandu
  - Benjamin – osel intelektuál, pasivní, ačkoli si uvědomuje reálný stav věcí a je schopen si odvodit důsledky
  - lidé – vykořisťovatelé
- kontext autorovy tvorby – zařazení autora do literárního období, směru, skupiny
  - poválečná světová literatura
  - antiutopická literatura
    - myšlenka fiktivní společnosti, která se vyvinula špatným směrem, má zásadní nedostatky
    - varován před politickým systémem, válkou, teologií, technologiemi, korporátem
    - příběh se ze začátku tváří jako utopie (všechno dokonalé)
  - sci-fi
- osobnost a tvorba autora
  - vlastním jménem Eric Arthur Blair (Orwell podle říčky nedaleko bydliště)
  - narodil se v Indii, s matkou se poté přestěhoval do Anglie
  - byl britským novinářem, esejistou a spisovatelem
  - pracoval pro Indickou imperiální policii v tehdejší Britské Indii (v Barmě) → nedokázal se ale smířit s násilím a politikou britské imperiální správy

- jako dobrovolník se zapojil do španělské občanské války
  - druhé světové války se neúčastnil kvůli vleklé tuberkulóze, v roce 1950 na ni zemřel
  - 1984
  - Barmské dny
  - Farářova dcera
  - Nadechnout se
- další představitelé
  - Ray Bradbury – 451 stupňů Fahrenheita
  - Karel Čapek – R. U. R
  - Margaret Atwoodová – Příběh služebnice
  - Anthony Burgess – Mechanický pomeranč